

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébetkörtút 41. sz.

Felelős szerkesztő: BEREZ GYULA

POLITIKAI HETILAP

Laphiadó: MOSKÓCZI FERENCZNÉ

A döntő nap előtt.

Csak pár óra választ el bennünket a választás napjától. Holnap megjelentünk az urna előtt és az fogja eldönteni, hogy a magyar állameszme iránt való ragaszkodás növekedett-e Turóczvármegye lakóiban vagy csökkent. Az urna lesz hőmérője e vármegye hazafias érzésének. Mérlege a józan megfontolásnak és annak az aknamunkának, mely szemeink láttára folyik itt már évtizedek óta és megméltelyezi a hazafias érzésű tót lakosság lelkét.

Néhány óra mulva előttünk fog állani az eredmény a maga rideg, számszerű valóságában.

Semmi kétségünk, hogy a magyarság jelöltjei egy a szucsányi, mint a stubnyafürdői kerületben nagy szótöbbséggel győztesen fognak kikerülni az urnából. Mindkét jelöltünk kiváló férfiu, aki bizalmunkra mindenképen érdemes.

Ifj. Justh György, a szucsányi kerület magyarságának jelöltje, férfikora tapasztalatainak komoly megfontolásával a függetlenségi párt zászlóját bontotta ki és emelte magasra és fogja győztesen lobogtatni, meghódítva ezzel a szucsányi kerületet a függetlenségi párt részére, amelynek Turóczban és különösen ebben a kerületben már évek óta erős talaja fejlődött ki. A Felvidéken itt nyert a függetlenségi párt az elsők között határozott szervezetet. Ruttkáé az érdem, az ottani magyarság összetartása és energiája teremtette meg ezt a helyzetet, melyet a nem függetlenségi érzelműek is, akik még mindig a 67-es alapnak a hívei, szintén örömmel üdvözöltek, mert benne a magyarság tömörülésének egyik számottevő megnyilatkozását látják. Szíves örömmel hajtják meg tehát a zászlót a függetlenségi párti testvéreik előtt és egy szívvel-lélekkel törekszenek a magyarság zászlóját diadalra juttatni. Ennek a példászerű és odaadó tömörülésnek hatása nem maradhat el. Meg fog ez nyilatkozni a választásnál, de maradóan

nyomait dícsérni fogjuk azután is, mert hozzá fog járulni ahhoz, hogy a magyar állameszme érdekében kifejtendő munkában mindig egyeknek kell lennünk. Ez az, amit lapunk már éveken át hirdet. Hogy a Felvidéken meg kell szünnie a pártpolitikának abban a perczben, amikor a magyarság érdekeinek a megvédéséről van szó. Im, ez most is bekövetkezett, jelöl a magyarság politikai érettségének és annak az állandó veszedelemnek, mely bennünket a tót nemzetiségiek részéről napról-napra fokozottabb mértékben fenyeget.

A stubnyafürdői kerületben már maguk az etnográfiai viszonyok messze idők óta biztosították győzelmünket. A kis magyarságnak erős támaszai a németajku lakosság, akik Vriczkó, Felsőstubnya, Szklenó, Alsó- és Felsőtureseken, Hadvighán meg Briesztyán elhelyezkedve, mindenkor hatalmas támaszai voltak a magyarság törekvéseinek. És azt az etnográfiai feladatot a mi hazafias németjeink mind a mai napig hiven teljesítették. Teljesíteni fogják ez alkalommal is és ezzel jelét fogják adni a magyar állameszméhez való ragaszkodásuknak. Másrészt ez a kerület annyira összeforrott az utóbbi három évtized alatt a Justh névvel, akik közül ifj. Justh György több ízben, Justh Ferenc pedig két ízben képviselte a kerületet; általuk a lakosság hazafias része és többsége annyira tömörülve van, hogy itt a pánszláv törekvéseknek és azok érvényesülésének útja mindenkorra el van vágva.

De a kedvező körülmények döntő hatása mégis abban nyer majdan kifejezést, hogy a kerület jelöltjéül báró Révay Simon volt országgyűlési képviselőt, ezt a kiválóan nagytehetségű és kerületében már is nagy népszerűségnek örvendő férfit sikerült megnyerni. Választói körében tett útja alkalmából meggyőződhetett róla, hogy ebben a kerületben egy jól ápol és gondosan kezelt talajra lépett, ahol a magyarság és a hazafias elemek erős összetartása lelkesedéssel fogja a győzelmet biztosítani.

Másrészt a kerület lakóinak nyíltsága és keresetlen őszintesége bizonyára rokonszenvet ébresztettek az ő lelkében is és így választóival összeforrva, közös örömmel lobogtathatják a magyarságnak győztes zászlóját.

A magyarságnak győztes mindkét kerületben bizonyosnak tekinthető.

Ez azonban ne tegyen elbizakodottá senkit sem. Mert nemcsak arra van szükség, hogy a magyarság vigye el a győzelem pálmáját, de arra is, hogy a hőmérő minél magasabbra emelkedjék.

Mindnyájunknak ott kell lennünk és hozzá kell járulnunk szavazatunkkal a győzelem biztosításához, annak fokozásához. — Meg kell mutatnunk elleneinknek, a tót nemzetiségi tulajdonknak, hogy a magyarság tömörően, eggyé forrva, erősen és tántoríthatatlanul, győzelmének, igazának tudatában állja a küzdelmet. Hogy az általuk hirdetett tévtanok a mi hazafias polgártársainknál talajra nem találtak, hogy Turóczvármegye lakóinak nagy többsége szívesen csatlakozik a magyarság hazafias törekvésehez, — mert tudja, hogy ezek a törekvések őszinték, igazak és becsületesek.

Fel tehát a küzdelemre, a győzelem biztos tudatában!

A tót nemzetiségi törekvések a történeti igazság világitásában.

VI.

Tótok lázadása 1848-ban Hurban, Štúr és Hodža vezérlete alatt.

De a kormány nem engedte meg, hogy a népgyűlést megtartsák, amelynek e kérvény ügyében határozni kellett volna, minek következtében az u. n. „tót nemzeti tanács” (Hurban, Štúr és Hodža) s emberei félreeső völgyekbe hívták össze a tótokat, ahol éjszaka idején, lobogó tűz mellett olvasták föl s fogadtatták el a kérvényt. Ezt lázító iratok terjesztése követte, a papokhoz és tanítókhöz

pedig a következő felhívást intézte a „tót nemzeti tanács”:

„Nagy idők járnak a világ minden nemzetére! Háromszorosan szent azonban nekünk, az ezer év óta elnyomott tótoknak! Szent érzéssel, a legnemesebb lelkesedéssel ragad tehát fegyvert szabadságáért, melyet ezer év előtt a pozsonyi mezőn elvesztett volt! Mi tehát a ti kötelességetek, ti főtisztelendő és tanult lelkészek és tanítók, kik egy ezredéven át egyedüli vigasztalói, védői, vezetői voltatok a tótoknak? A nemzetnek, a népnek, melyet az Isten reátok bizott, a szabadságért való szent lelkesedésében nektek is részt kell vennetek! Minden vallás az istenfélelemre tanítja a nemzetet; mert az emeli őt a tökéletes emberiséghez! A mi nemzetünk ez utóbbit szükségesli! Eddig az istenfélelemre tanítottátok nemzetünket, a ti érdemetek, ti tót papok és tanítók, legfőképen az, hogy ezen nemzetet istenfélővé, vallásossá és alázatossá neveltétek. Most pedig hivatástok azon része vár reátok, hogy néptünket a Krisztus által hirdetett nemzeti és emberi rangra emeljétek. Ausztriában valamennyi nemzet fegyverrel kezében hirdeti nemzeti mibenlétét, csupán mi tótok merültünk álomba eddig s nem tartottunk igényt a nemzetek megbecsülésére; egyedül csak mi tótok néztünk békével a bitófákra, melyeket a magyar minisztérium állított fejünk felé; egyedül csak mi tótok engedttük legjobbjainkat üldözni s éppen ezért egyedül csak mi tótok vagyunk kitéve a nemzetek megvetésének. A csehek, horvátok, szerbek, szlovének, ráczok már kivívták helyüket a nemzetek sorában s azokra úgy néz mindenki, mint szabad nemzetekre, holott rólunk hallgatnak; mert bennünket nemzeti nevünkre érdemteleneknek tartanak. Kire esik a szégyen első sorban? Természetes — mondjátok mindannyian — az elfajult tót arisztokráciára! Igen! De utánuk mindjárt ti reátok, ti papok és tanítók! Köszönetek tehát most a nép fegyverkezését támogatni s hitükben őket megerősíteni! Láttátok, hogy a magyarok közületek a legalázatosabbakat is gyötörik s a legbutább felügyeletet gyakorolják felettetek! Most már lássátok be, hogy az eddigi huzavonával, hallgatással sem magatoknak, sem a nemzetnek nem használtatok semmit. Mi őszintén, könyörgés és esdeklés nélkül szólunk hozzátok s kívánjuk a nemzet nevében, hogy

azon hivatástokat, melyekkel birtok mint papok és tanítók, az elnyomott, de szabadságáért felkelt nemzet élén szentül és buzgón teljesítétek.

Változzanak át most a templomok és iskolák nyilvános terekké, hol megismerhesse a nemzet politikai szabadságát, melyet mostanában a nemzetek fegyverrel kezükben vívnak ki. Ha van valami szent a nemzet előtt, ugy ez bizonyára a nemzet szabadsága, nemzeti önállósága és nemzeti függetlensége! És most, midőn egész Európában megmozdultak a nemzetek — jaj azon tanítóknak és papoknak, kik nemzetüket visszatarthatják, vagy lebeszélni törekcsenek. A nemzet meg fogja ismerni azokat, csakhamar összetöri őket, mint áruló kígyókat, kiket saját vérével táplált. Ezen bosszu lesz egyike a legirtózatosabbnak!

Van köztetek áruló pap és tanító! Ismerjük őket jól! De a Szentlélek, a tót nemzet iránti szeretetben megtartá a többséget. Igaz, hogy ezen többség eddig nem nyilatkozott! Nem tesz semmit! Csak ezután szólaljon meg s megragadva nemzetünket kezénél, mondja neki: Ime, veletek vagyunk, te nemzet, jer utánunk, mi vagyunk a te vezéreid és atyáid! És ki szentséget, ki bibliát, ki pallost ragadjon a nemzet dicsőségéért! Nemzetünkhöz intézett felhívásunk kezetek közt van s látjátok lobogóinkat a császárral közösen lobogni, nem mentegetőzhettek tehát, hogy a király ellen fel nem vonultok. Mi nem lázadunk fel a jóságos király ellen, ki nekünk azt nyújtotta, amit eddig egyik sem: egyenjogúságot minden nemzettel, az Ő uralma alatt. Ezen királyért, de azon jogokért is, melyeket nekünk Ő Felsége nyújtott, de melyeket tőlünk a magyar minisztérium elrabolt, életünket áldozzuk fel!

Hozzátok szólunk, mint akik eddig legjobban éreztétek a jármot, hozzátok, kik a nemzettel együtt éltetek. Kiáltványunk mérsékelt, nyugodt és igazságos, nehogy azt higgyétek, hogy fenyegetünk, bár már eleve kinyilvánítjuk, hogy a tót nemzet szabadságát ellenzőket ellenségeinknek tekintjük s velük aszerint bánunk el. De viszont, hogy a nemzet vezérei iránt hálás lesz, azért kezeskedünk.

Nyujtsatok tehát segítő kezét nekünk, kik befolyással birtok nemzetünkre és támogassatok bennünket abban a munkában, mely nekünk és nektek a dicsőség hervadhatatlan

koszoruját fogja megteremtteni a szabad tót nemzetnél. Tekintsetek azon példákra, melyeket a horvát, szerb, bánáság és szlovén papság nyujt s ti legyetek első felszabadítói nemzeteteknek, mint ahogy az előbbiek lettek azokká s az isten titeket is meg fog segíteni, mint azokat; mert azok is ugyanazon bitang ellen harcoltak dicsőséggel, akik ellen már mi is tényleg küzdő tőrré vonulunk. Az Isten segítsen nektek is, nekünk is! A tót nemzeti tanács.”

E felhívásnak azonban korántsem volt az a hatása, melyet a lázítók vártak; sőt a Pozsonyban összegyűlekezett ev. papok megbotránkozásukat s megvetésüket fejezték ki a tót nemzeti tanáccsal szemben s báró Jeszenák kerületi felügyelő erőlyes javaslatára, amelyben ez „alkotmányellenes s a közálladalom megzavarására czélzott hálátlan vakmerő törekvéseket” kárhoztatja, nagy lelkesedés közt a „rendbontó és törvénytágadó” két pap, Hurban és Hodža ellen szigorú eljárásra utasította az illetékes esperet a kerületi gyűlés.

De e kudarczal nem sokat törődtek a „tót nemzeti tanács” tagjai, akiknek hivei egyre vakmerőbben folytatták hazafiatlan munkájukat a tót nép között. Valami Lukács András nevű egyén a következő felhívást fogalmazta meg s ezer meg ezer példányban terjesztette is az egész Felvidéken:

„Tótok, testvérek!

Századok óta nehezedik rátok a nyomor és szerencsétlenség! Ki tudná elősorolni mindazt, ami titeket keserít és bánt. Akárhová fordítja az ember szemét, mindenütt csak jajveszéklés és fájdalmas felkiáltás üti meg füleit; ezekben a fájdalmas jajkiáltásokban telt eddig a mi életünk.

De ebben az esztendőben, ebben az emlékezetes esztendőben mosolyog felénk a szabadság! Ez az év ugy hozza nekünk is a szabadságot, ha mi is lelkesülni fogunk érte, mint más nemzetek. Ti eddig csak pörösködtetek, térdre hullva kegyelemért esdekeltek, de sem kegyelmet, sem könnyítéseket nem nyertetek! A szabadság csakis fegyverrel kézben, csakis áldozatokkal szerezhető meg. Akik ilyképen küzdik ki, azoknak segít az Isten is s atyai keze felszabadítja a járom alul a nemzetet.

Félre tehát a búval, a bánattal s fegyvert a kézbe, testvérek; fegyvert a kézbe, a föltámadásért és szabad-

ságunkért! Ezer év óta hiába vártatok azt.

Földiek! Ki ellen fordítsuk hát fegyvereinket? Fegyvert emelünk nemzeti jogainkért és a tótok szabadságáért. Nem tudjátok-e, földiek, miként volt Letiporva a mi tót nyelvünk és nemzetiségünk, nem tudjátok-e, hogy mindennek, amit csak magunknak vallottunk, a legnagyobb megvétel és gyalázat volt osztályrészünk? A mi nyelvünk a nyilvánosságból, a tanácskozásból és összejövetelekből kitiltatott, az iskolákban elnyomott s templomainkból kiűzetett, azok pedig, akik a mi nemzeti bajainkkal foglalkoztak, üldöztettek. Az olyan nemzet pedig, melytől művelődésének ezen egyetlen eszköze elvétel, homályban és sötétségben marad; nem akarunk a sötétségben és vakságban maradni, melyre minket ellenségeink kárhözattak s azért követeljük, hogy a mi tót nyelvünk és nemzetiségünk elérje azon érvényesülést s a mi országunkban azt a jogot, mint a magyar nyelv és a magyar nemzet! Nemzeti jogainkért harcolva, fegyvert ragadunk minden elfajult ellen, a tót nemzet árulói ellen, kik daczára, hogy a mi véreinkből valók, nemzetüket, ahol csak lehet, kisebbitették, nyomták, nyelvtől és nemzetiségétől megfosztották; szóval, mindazok ellen, kik a mi megtiport nemzetünket a magyaroknak kiszolgáltatták. Sokaknak ezen elfajultak közül hatalom volt kezében, de nem használták jóra, elhagyott nemzetük istápolására, hanem a legnagyobb gonoszra fordították; elnyomni és kisebbiteni azt a nemzetet, melytől származtak s üldözték azokat, kik hűek maradtak önön nemzetükhöz. Ezen emberek nem ragaszkodtak szeretettel nemzetükhöz, nem viseltettek egy csepp vonzalommal sem népükhöz: a mi szenvedéseink voltak az ő örömeik.

Allást foglalunk a magyar minisztérium ellen. A magyarok, élven az európai forradalmak alkalmatosságával, megtámadták közös királyukat s erőszakkal kicsikarták tőle a hatalmat: az úgy nevezett minisztériumot. Rossz sorsunk volt ezelőtt is, de a magyar minisztérium alatt ezerszerte rosszabb lett. Most kezdtek csak a magyarok rajtunk zsarnokoskodni. Azoknak számára, kik népünk és nemzetünk jogainak szószólói valának, falunként és városokként betűfát emeltek, nemzetünk barátait, jótevőit és képviselőit, akiket csak elcsip-

hettek, sőtét börtönökbe hurcozták, hol zárva tartják és kinozzák azokat. Az országserzte gyűjtött arany és ezüstöt nem a török ellen, nem a francia ellen használják, hanem a horvátok és szerbek ellen, a mi testvéreink ellen, kik, miként mi, megúván a magyar igát, felkeltek ellenük és Pest felé nyomultak. Ezen minisztérium ellen keltnék fel mi is. A mi királyunk nem régen minden nemzetnek megadta a szabadságot, de a magyar minisztérium csupán a magyarok részére adottnak tartja ezt és bennünket szégyenszemre attól megfosztott.

Harcolunk a királyért és Ausztria hatalmas egységéért. Nem akarunk mi a magyarokkal tartani, nem akarunk a magyarokkal és a magyar minisztériummal egyetértőleg erőszakoskodni jószágos királyunk ellen, nem akarunk elszakadni Ausztriától, mint ők, de azon vagyunk, hogy királyunk osztrák uralma alatt, más szabad nemzetekkel egyetértve és összetartva, a monarchiában maradjunk és más nemzetekhez hasonlóan egyenlő politikai jogokat élvezzünk.

És amint harcra keltnék a nemzetünk összességéért és jogaiért, épp úgy ragadunk fegyvert országunk minden lakójának jogaiért és szabadságáért, minden egyes emberért. Azt akarjuk, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő legyen, azt akarjuk, hogy mindenkinek része legyen abban, amit áldozatok és szorgalma árán megszolgál, azt akarjuk, hogy népünk nehéz és meg nem érdemelt helyzete egyszer már jobbra forduljon.

Ezért hívunk benneteket is a harcba, testvérek! Harcba mindnyájan, harcba mindenki! Lázadjon fel minden falu, minden tót tanya és város, mondja fel az engedelmességet és szegüljön ellen a magyar minisztériumnak, az általa felállított minden hatóságnak, minden magyar hatalomnak, akárminemű legyen is az. Ha fölkeltek valamennyien, a győzelem a miénk lesz, mert sokan vagyunk a Dunától Kárpátokig és ebben a harcban velünk vannak a mi testvéreink, a horvátok és szerbek, kik a dicső Jelašić bán parancsnoksága és Strati-mirović parancsnoksága alatt vonulnak Pest ellen nagy, dicső és vitéz hadseregeikkel. De mint minden dologban, úgy ebben is rendnek kell lenni. Mi látva, hogy elérkezett a tót felkelés órája és tudva, hogy a tót nemzet mitőlünk várja a felhívást a harcra, kiket bizalmával eddig is

megajándékozott, kik magunkra vállaltuk a felkelés szervezését. Megteszünk mindent, ami erőnktől függ e drága nemzet felszabadításáért és feltámadásáért, de mi viszont megkivánjuk a nemzetől mindannak a szigorú teljesítését, amit a nemzeti bizottság határozataiban tudtul fogadni. Senki másra nem kell hallgatni, senki mástól nem kell parancsokat fogadni a nemzetnek, csakis saját nemzeti hatóságától, a mi nemzeti bizottságunktól és azoktól az előjáróktól, kik a nemzeti bizottság tudtával választattak meg, vagy kiket a nemzeti bizottsága szükséghez képest egyes helyeken felállított. A fölkelés ügyeit addig fogjuk vezetni, míg az tart és amig szabad nemzetünk a béke kikötőjébe nem jut. A nemzeti bizottság férfisan, igazságosan és emberségesen, ellenségeinkkel azonban szigoruan, de igazság és törvény szerint fog eljárni. Ellenségeinknek tekintetnek pedig mindazok, kik a mi nemzeti szabadságunk ellen szóval vagy tettel valamit elkövetnek, fölkelésünket kicsinyitenék vagy rágalmaznák, kik maguk is tótok lévén, a tót nemzetet gunyolnák, akik tőle elszakadva, a tót nemzetet és népet elnyomni törekednének. Ellenségeinknek tekintetnek továbbá mindazok, kik ellenünk fegyverhez nyulnak, a magyar minisztériumot, vagy akármi más hatóságot elismerik, vagy neki engedelmeskednek, végül mindazok, akik királyunk és Ausztria egysége ellen véténének. Ezek mind ellenségeink s velük érdemeik szerint fogunk elbánni.

Tótok! Forduljatok bizalommal hozzánk és legyetek férfiak! Az idő drága, a pillanat alkalmas, amilyen soha többé vissza nem tér. Föl, fegyverre és tömegesen jöjjetek zászlóink alá! Viritson ki szabadságunk, éljen a mi királyunk, adjon Isten a mi nemzetünknek jobb napokat! A tót nemzeti tanács: Hodzsa Mihály Miloszláv, Stúr Lajos, Hurban József Miloszláv.

Magyar nemzeti közművelődés.

XVII.

— Befejező közlemény. —

A közművelődési egyesületek szervezete.

Előző cikkeinkben kifejtettük ama eszközöket, melyek legalkalmasabbak arra, hogy hazai közművelődési egyesületeinket államfentartó hivatásuk magaslatára emeljék. Rámutattunk általánosságban ama bő tere-
numra, melyen az egyesületek tevékenységének mozognia kell; az egyesületek hivatásá-

hoz bátran hozzákapsolhatjuk a magyar ipar pártolásának és az alkoholelleses mozgalmak ügyét, sőt nagyon fontos tere nyílnék a tevékenységnek a magyar faj szaporodása és a kivándorlás csökkentése körül. Ezeknek oka azonban leginkább közgazdasági állapotainkra vezethető vissza, amiért is ezeknek orvoslására a szövetség csak a törvényhozás kezdeményezése után indíthatna társadalmi akciót.

Most azonban rátérünk arra, miképen valószínűsíthető meg legkönnyebben az egyesültek szövetezte a programjába felvett hazafias feladatokat.

A megvalósításnak elsőrendű feltétele az egyesülteknek fáradhatatlan, kitarító munkássága és a társadalomnak e hazafias ügy iránt való meleg szeretete, élénk támogatása.

A megvalósításnak nem kevésbé fontos feltétele azonban, hogy az egyesültek élén olyan férfiak működjenek, kik midőn egyszerű szívetlen szeretetüket, buzgalmaikat szentelik az ügy érdekében, kellő fizikai idővel is rendelkezzenek hivatásuk teljesítésére. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az egyesültek ügyvezetőinek részére a helyi autonómiák anyagi támogatása mellett a tisztességes megélhetés eszközeit biztosítják, mert a jelenlegi körülmények között azok a lelkes férfiak, kik csupán hazafias lelkesedésből teljesítik az egyesültek ügyvezetését, nagyjából hívatlan állásban levő, nagy elfoglaltságu férfiak, kik csak a saját kenyérkeresettük után fenmaradók kevés idejüket tudják az egyesültek céljaira fordítani s így munkálkodásuk a legjobb akarat, a legbecsületesebb igyekezet és legnemesebb ambíció dacára sem szorítkozhatik egyébre, mint a napi szükségletek kielégítésére.

Nagyobb szabású tervek keresztülvitelére sem biztos nyugalom, sem kellő idejük nincs. Az egyesültek hatóság, eredményes működése céljából sürgős szükségletet képez, hogy a megyei és városi autonómiák megérve azt a nagy hivatást, melyet köztüvelődési egyesületeink betölteni hivatva vannak, a közügyek terén minden esetben tapasztalt áldozatkészségükkel az illető köztüvelődési egyesültek részére ezen ügyvezetői állások rendszeresítése végett a szükséges összegeket megszavazzák, illetve folyósítják, mert az ügyvezetők kötelezéseiknek csak azon esetben felelhetnek meg, ha minden idejüket, teljes munkabírásukat egyesülteiknek szentelhetik.

Nehéz feladat ez s újabb terhet ró a hazafias társadalomra, de míg egyrészt a tanulmányok nem az a célja, hogy máról holnapra gyökeres átalakításokra szólítsa fel intéző köreinket; másrészt kétségtelen, hogy az ekspanzívabb helyeken sürgős és gyökeres intézkedésekre van szükség, amelyeknek megvalósítása annál kevésbé tűnhetik fel utópiának, mert nincs szó oly áldozatokról, melyeket az autonómiák fedezni képtelenek, avagy csak nagy megterhelés mellett tudnának a köztüvelődés oltárára hozni.

Hiszen eltekintve az úgy magasztos voltától, mely mindenre hazafias kötelezéseket ró s mindenkitől némi áldozatkészséget követel, a mai nehéz megélhetési viszonyok között jobbnem iróink között is többen akadnának, kik csak 2000 korona tiszteletdíj és 600 korona uti átalány mellett szívesen vállalnának az ügyvezetés nemis missziójára.

Az ügyvezetői állásoknak fent nevezett csekély díj mellett megyéenként való rendszeres szervezése rendkívül fontos dolog volna, amennyiben minden megyében volna egy olyan férfi, aki a magyar kulturális életben teljesen otthonos lévén, agilis buzgalommal kísérné figyelemmel, hol s mi módon kell segíteni s akitől — ez lévén irói tollán kívül egyedüli foglalkozása — jogosan el lehetne várni, hogy elvállalt kötelezeteinek megfeleljen.

Az említett eszközök felkarolásával, az egyesültek célzatos szervezte mellett csak a társadalom lelkes támogatása szükséges ahhoz, hogy egy új hazafias mozgalom jegyében megtegye a köztüvelődés az egész országban hódító körútját s rövid idő múltán szép hazáinknak legerősebb védőbástyája legyen a magyar kultúra, mely ledönti a nemzeti-ségek között álló torlaszokat s egybe olvasztja a magyar föld lakóit.

Választási mozgalmak Turóczban.

Ugy a szucsányi, mint a stubnyafürdői kerületekben a magyarság jelöltjei, ifj. Justh György, illetve báró Révay Simon bejárták kerületeiknek közsegeit és örömmel konstataálhatjuk, hogy mindentől a legmelegebb rokonszenvvel találkoztak.

A választó közönség mint egy szív, egy lélek, a legnagyobb lelkesedéssel sorakozik jelöltjeinek zászlaja alá és semmi kétség sem lehet mindkét jelöltünknek fényes győzelmére iránt. Ismételtlen hangoztatjuk azonban, hogy a fényes siker előmozdításához és biztosításához minden egyes emberre szükség van. Nemcsak hangoztatni kell a győzelmet, de annak kivívásában is részt kell vennie minden szavazónak. Elbizakodnunk nem szabad s minden szavazónak erkölcsi és hazafias kötelessége, hogy szavazatát leadja.

Erre annyival is inkább szükség van, mert a tót nemzetiségiek az utóbbi napokban emberföltöti erővel törekedtek híveket szervezni és a mi sorainkat megbontani. Ez ugyan nem sikerült eddig s nem fog sikerülni a választási nappán sem, de mégis szükséges, hogy soraink tömören maradjanak, hogy azon senki rést ne üthessen.

A választási elnökök mindkét kerületben megtették már a szükséges előintézkedéseket, hogy a szavazás rendje és a szavazók biztonsága megóvassék. A rend fenntartására megfelelő katonaság már megérkezett és elfoglalta helyét. Gondoskodás történt arról is, hogy a választás napján Turóczszentmártonban megfelelő számú csendőrség álljon készen, hogy a választás alkalmával itt előfordulni szokott utcai tüntetéseket megfigyelje és azok rendezőit a hűvörsre kísérje.

A szucsányi kerület választói közül a turóczszentmártoniakat külön is figyelmeztetjük, hogy lehetőleg délután 2 órakor már Szucsányban legyenek. A választás az alkalmával a szabadban felállított sátorokban lesz és így a szavazás is gyorsabban fog lefolyni. Válszintű, hogy Turóczszentmárton délután 2—3 óra között már szavazáshoz kerül.

A szavazás sorrendje.

A szucsányi kerületben az I-ső szavazatszedő bizottságnál, amelynek elnöke Kónó Vilmos, helyettes elnöke Reöthy Vladimír,

jegyzők Jellinek Bertalan és Zithureczky Vendel, a következő sorrend van megállapítva: 1. Szucsány, 2. Alsójeszen, 3. Felsőjeszen, 4. Suttó, 5. Kpellán, 6. Rattkó, 7. Nolesó, 8. Konszák, 9. Folkusfalu, 10. Neczpál, 11. Bella, 12. Gyulafalu, 13. Tarnó, 14. Nagyrákó, 15. Kistrákó, 16. Pribócz, 17. Trebosztó, 18. Kostyán, 19. Zábor, 20. Szentpéter, 21. Laszkár, 22. Doánfalva, 23. Károlyfalu, 24. Benicz, 25. Bálintfalu, 26. Blatinca, 27. Turán.

A II-ik szavazatszedő bizottságnál, amelynek elnöke Kafenda Frigyes, helyettes elnöke dr. Lax Adolf, jegyzők Paulinyi Gábor és Veszely Imre, ezen sorrend irányadó: 1. Alsóruttká, 2. Felsőruttká, 3. Kliesiny, 4. Lipócz, 5. Zábor, 6. Záturcsa, 7. Kossuth, 8. Tomcsány, 9. Jahodník, 10. Bisztricska, 11. Prikopka, 12. Felsőkálnok, 13. Dolina, 14. Ivánkófalva, 15. Deákfalva, 16. Alsókálnok, 17. Szklabinaváralja, 18. Szklabinya, 19. Kisselemez, 20. Podhrágy, 21. Turóczszentmárton.

A stubnyafürdői választó kerületben az I-ső szavazatszedő bizottságnál, amelynek elnöke Dugovich Titus, helyettes elnökök, Messinger Mór dr. és Záborszky Adolf, jegyzők Bertsch Ottó és Brüll Adolf, szavaznak a következő közsegek: 1. Vriczkó, 2. Hadvigha, 3. Briesztja, 4. Jaszenovó, 5. Rudnó, 6. Moskócz, 7. Valcsa, 8. Lesziachó, 9. Lazán, 10. Znióváralja, 11. Szlován, 12. Szentgyörgy, 13. Budis, 14. Liesnó, 15. Kelemenfalva, 16. Tótpróna, 17. Lászlófalva, 18. Polerioka, 19. Abrahamfalva, 20. Andrásfalva, 21. Ivánkófalva, 22. Jeziericz-Markovics, 23. Dvorecz, 24. Nagycesepcsény, 25. Dubovó, 26. Kevicz, 27. Kiscepésény, 28. Mosócz.

A II-ik szavazatszedő bizottságnál, amelynek elnöke Párvy Endre, helyettes elnöke Keviczky Imre, jegyzők Toperczer Vilmos és Csepessényi Béla, a következő közsegek szavaznak: 1. Stubnyafürdő, 2. Felsőtúresék, 3. Alsótúresék, 4. Szklenó, 5. Kisszoczócz, 6. Nacszoczócz, 7. Balázsfalva, 8. Bodófalva, 9. Felsőstubnya, 10. Borczfalva, 11. Csremsnó, 12. Bodorfalu, 13. Raksa, 14. Nedozor, 15. Zorkócz, 16. Divék, 17. Szentmihály, 18. Háj, 19. Alsóstubnya, 20. Kisfalu.

A tótok haraguzsunk.

A „Nár. Nov.“ csak nem tud megbátározni avval a gondolattal, hogy a szucsányi kerület ifj. Justh Györgyöt kérte föl a jelölt-ség vállalására s ami avval egyértelmű, hogy ő lesz kerületünk képviselője is. Mint az olyan egyszerű ember, aki valamely előre nem látott kellemetlen helyzetbe kerül, legalább duzzogással könnyíti a lelkén: úgy ő is, érezvén a súlyt, mellyel Justh György egyénisége a választás eshetőségeinek mérlegébe esik, a kudarcot vallott ember természetével hánykolódik, piszkolódik, hogy ovvel öntse ki azt a sok keserűséget, mik a fejlemények láttára meggyűltek benne. Szóval, szörnyen haragszik. Haragszik az egész kerületre, a ruttkaiakra és Justh Györgyre egyaránt. Egyenként és összesen azért, mert keresztülhúzták szépen összeállított kalkulálásaikat.

Fékom adta! Hogy mer ez a kerület Kossuth-párti lenni? Ugy a ruttkaiak is. S ha ezt már el is tudná nézni, de azt már megbocsátani sehogy sem tudja, hogy Justh György is anná lett. Hogy nem tudnak mind-csak összekalambózni egymás között, amikor

az alkalom színté kínálta magát? Fájhat ez annak nagyon, aki még csak nemrég a „Tertius gaudet” jelígyével vezérezikkezett. Ok mindenáron csak ama 3 személy akartak lenni, de már a megfeszítelöb 2 helyre egyáltalában nem kívánkoztak.

Mikor az egész ország osztatlan lelkesedéssel hódolt meg a 48-as eszmeeknek s amikor a király bülcösége is engedett a rohamosan megindult s többé már föl nem tartóztatható áramlatnak: akkor akad egy czikkiró, aki mindezt nem akarja látni, aki konok elfogultságában megbocsfátlanul bűnnek minősíti, hogy e kertlet is urat engedett a hódítónak s hogy ennek képviselője is meghajította előtte zászláját. Pedig ha van az országnak kertlete, mely azzá kell lennie, ugy éppen a szucsányi kertlet az, hol ennek egyik helysége adta azt a családót, melyből az eszme megalkotója, első hirdetője, bajnoka és mártírja származott. Az ő eszméjének nagysága előtt egykor az egész világ hódolt, mért nem hódolhatna meg most a mi kis kertletünk is?

De hát csak dühbngönj a Nár. Nov., ez a mi eljárásunkat legfényesebben igazolja. Ha másért nem, ugy már csak azért is, hogy aki haragszik, annak soha sincsen igaza.

A moszóci zászló.

Moszóci tudósítónk azt írja, hogy folyó hó 19-én kelt tudósítása tévedésen alapult, mert látott ugyan aznap este zászlót az ág. h. ev. iskola épületén, amelyet a sörétben Mudrony-féle zászlónak gondolt. Azóta azonban szavabihető emberek előadásából maga is meggyőződött, hogy az tulajdonképen gyászlobogó volt, amely *Bachát* püspök halála alkalmából került az iskolára. Ezt a már megtartott vizsgálat is igazolta.

Választási küzdelem Árcban.

Arvamegye két választókerületében a néppárti jelöltekkel szemben nemzetiségi jelöltek állanak és küzdenek a mandátumért. A felső kertletben Bobron a jelöltek: *Zajak* István trsztenai plébános és *Székcsák* Ferencc, a hirdett pánszláv korifeus, aki már a mult választásnál is a leggyalázatosabb hazugsággal és csalással hódítá meg a kertletet: reverzálist állítván ki arról, hogy ő igaz, jó magyar hazafi és egy hónap alatt a legvadabb pánszláv lett s akit ezért a néppárt keléből kidobott. (A legenyhébb kifejezés, amit a pártgyűlésben Székcsák kapott, az volt: „Takarodjón, nem ide való!”) Az alsókerületben, melynek középontja Alsókubin, a néppárti jelölt *Csitáry* Béla nyitramegyei földbirtokos, aki külföldön, különösen a gazdasági textilipar terénzett tanulmányai révén lett ismertté, — nemzetiségi jelölt dr. *Rát* Agoston, — aki a nemzetiségi dühtől tájétköz *Órava*” szerkesztése körül tünt ki s aki *Ujbanján* fellépett már, de ott olyan kö- és záptojás záporos fogadtatásra talál, hogy zsandárfedezet alatt volt kénytelen megugrani az „imádott tót nép” köréből. A küzdelem előreláthatólag oly nagy lesz, amilyen a megyében igen régen nem volt. A nemzetiségi hujtogatók bejárják a vidéket és alávaló, család hazugsággal izgatják a népet a magyarság és az intelligencia ellen. Elhíresztelték, a régi, kipróbált fegyver az orgyilkos-politikusok kesében — hogy a tót nyelvet a magyarok

most ki fogják kúszöbölöni a templomokból, az iskolából, sőt a családból. E hír küllönösen az asszonyokat dühösítette fel s a hangulat a községekben most ugyancsak veszedelmes. E veszedelmek elhárítására a hatóság mindent megtesz. *Bulla* György alispán bejárta a vármegyét és teljes pártatlansággal működött azon, hogy a félrevezetett nép előtt kellő értékre szállítsa be a pánszláv népbolondítók beszédét. A pánszlávok azonban egyrészt féltvén elért sikereiknek eredményét, másrészt, hogy a hatóságokat terrorizálják. Ardrassy bellügyminiszterhez távirati feljelentést küldtek, amelyben az alispán és a vármegye három fűszolgabírját meg nem engedett kerteskedéssel vádolták. Persze, e vád-nak alapja nincs.

Nagy érdeklődéssel és nem csekély izgalommal néz mindenki a választások elé, de általános a remény, hogy a magyar néppárt zászlaja diadalra fog jutni.

Liptószentmiklóson, mint tudósítónk írja, még is lesz a tót *Bellának* ellenjelölője. A szövötkezett pártok ugyanis Liptószentmiklósrá küldték *Eovác* Kálmán rákospalotai ref. lelkészt, ki előbb a jelöltséget nem akarta elfogadni.

Most már beutazta a kertletet és mindentütt lekésedéssel fogadják. Megválasztását valószínűnek tartják.

Tudnivaló a választásoknál.

Ugy a szucsányi, mint a stubnyafürdői választókerület választási elnökei következő figyelmeztetést bocsájították ki:

Az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 67. §-a, illetve az 1899. évi XV. t.-cz. 104. §-ában foglalt jogom és kötelességemből kifolyólag következőkre hívom fel a választókerület szavazópolgárainak figyelmét.

1. Figyelmeztetem aközség lakosságát, hogy a választási székhelyre törekvő s a községekben átvonuló választókat joaiki gyakorlatában senki ne háborgassa, mert ellenkező esetben a rendbontók vagy zavargók ellen a legszigorubb eljárás fog folyamathba tétetni.

2. A választás színhelyén bottal vagy fegyverrel való megjelenés tilos s a kinté daczára is bot vagy fegyver találattnék, fentidézett törvény 103. §-a értelmében rendőri uton három naptól egy hónapig terjedhető fogsággal büntethető.

3. Figyelmeztetem a választó közönséget, hogy a választás színhelyén nőknek, gyermekeknek vagy szavazattal nem bíró egyéneknek — kiknek itt tartózkodása a kívánatos rend fentartását csak nehezíti — jelen lenni egyáltalán szigoruan tilos.

4. A választás székhelyén keresztül futó közúton, továbbá a vasutról bevezett közlekedési uton való ácsorgás, csoportosulás a közúti közlekedés jól felfogott érdekében szigoruan tilva van.

5. Figyelmeztetem továbbá a választókat, hogy a küllönböző pártok szavazói egymás táborától lehetőleg távol tartózkodjanak, hogy minden rendezettség elkerülhető legyen.

6. A választó helyiségekben való tartózkodásra a kirendelt hatóságai közögekben küvül csak azok jogosultak, kik erre nézve a választási elnöktől küllön igazolványt nyernek.

Csüggedők.

A „Nár. Nov.” *Stavajne* kandidátót czim-mel vezérezikkezik a küszöbön lévő képviselőválasztások eshetőségeiről, természetesen tót nemzeti szempontból. Sajátságos ennek a másfél hasábnak a hangja. Buzdíttás akar lenni a kitartásra, de ugy a sorokban, mint a sorok küllön kéri a rosszul palástolt csüggedés, az önbizalom hiánya. Aki írta, nem tudta ezeket az érzéseket elnyomni, nem tudta lerázni magáról a jogosult félelmet, mit a jövőre való gondolatnál feltétlenül éreznie kellett. annyira nem, hogy az olvasóban is hasonló érzéseket támaszt. Nem mondja, de kiérzik minden szavából, hogy a siker minden kilátása nélkül vállalkozott arra a hátadatlan szerepre, hogy olyan harezba tölje olvasóit, melynek rossz kimenetelét ő már előre sejtí, látja. A tótok tehát csüggednek. Kit ne töltene el őszinte örömmel ez a jelenség? Hiszen a csüggedt tábor, már mint ilyen, annyira demoralizált, hogy már magában hordja a biztos vereség csiráját.

Jogos félelemben annyira megfélekedik magáról, hogy szükségesnek látja előkészíteni olvasóit bukásukra. Elmondja, hogy ha törekvésük itt-ott nem vezet majd biztos győzelemre, annyit mindenesetre el fognak érni, hogy az agitálás erkölcsi haszna meg fog maradni. Hát ezt a morált szivesen átengedjék nekik, annál is inkább, mert mi azt nem is nevezzük annak, amint hogy törekvésüknek erkölcsi alapja nincs is.

Indokol is. A nagynémet szocialistákat hozza föl követendő például, akik agitációjuk első éveiben az egész vonalon elbuktak s hogy most már maga Berlin is éppen egy tucsat képviselőt küldött ki szocialis programmal. Szegény! Nagy zavarában még a képviselőket is tucatszámra méri. Hát a szocialis eszme hódíthat ottan, megengedjük, mert bizonyára van létjogosultsága, de a tót nemzetiségi izgatás nem eszme, csak hóbort s mint ilyennek igaz alapja, létjogosultsága sincsen, következésképp állandó sikerei sem lehetnek soha!

De aztán egy kicsit el is rugaszkodik. Reméli, hogy nemsokára Pest, Kassa, Eperjes, Pozsony stb. szintén állítanak tót nemzetiségi jelölteket s hogy valamivel megindoklja ezt, azt mondja, hogy az ilyen agitálás nem szegény! Miért mondja ezt? Bizonyára azért, mert maga az író is elszegyenkezett e sorok írásánál, amikor ilyen képtelenségekről beszél. Próbáljon csak Kassán, ebben a régi kurucz városban szót emelni tót nemzetiségi szellemben! A méltó hazafias fölháborodás olyan rögtönítéletet hoz, hogy attól örökre elesik a kedve mindenkinek azt maga ellen kihívni! Bizony szegyenkezni fog az, de nagyon!

De — szerinte — ne szegyenkezzék a bukkott képviselő sem. Ezt mi is valljuk, de csak akkor, ha igaz ügyért száll síkra. Szükségük sem lehet erre a vizsgálatásra, mert már sokszor megtanultak ilyen kudarczok után nem szegyenkezni.

Igaz ügyünk szentségében bizva, hisszük, hogy a következő választás eredménye szintén egy ilyen alkalmat fog kínálni nekik.

HIREK.

Főispáni Installáció. Justh Ferenc, Turóc vármegye új főispánjának tinnepélyes beiktatása a f. évi május hó 8-án, délelőtt 10 órakor megtartandó vármegyei közgyűlésen fog megtartatni. Beniczky Akos dr. alispán-helyettes főjegyző a közgyűlésre szóló meghívókat a napokban fogja kibocsátani.

A turóczi Hitelbank igazgatósága f. évi május hó 5-én délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyben az igazgatóságnak budapesti tagjai is részt fognak venni. Mint értesülünk, ez az igazgatósági ülés fog határozni a bank tevékenységének kiterjesztése tárgyában.

A primás és a tót papok. A hercegprimás a múlt hetekben körlevelet adott ki, amelyben figyelmeztette az esztergomi főegyházmegye papságát, hogy XIII. Kelemen pápa konstitúciója értelmében áldozó papok a főegyházmegyei hatóság engedelmé nélkül nem vállalhatnak képviselői mandátumot. A hercegprimás ezen rendelete azokra az esztergomegyházmegyei papokra vonatkozik, akik mostanában a Felvidéken megalakult tót néppárt programjával léptek föl képviselőjelöltül. Ugy látszik, hogy Vaszary hercegprimás már megelégedte a Jurigák meg Kollárak tót tulzó szerepését és ezt továbbra nem hajlandó megváltoztatni. Ez lehet az oka annak is, hogy Kollár Nagyszombatban visszalépni készült, amely esetben Pieter Ambrus, a Nár. Nov. szerkesztője fog állépni tót nemzetiségi programmal.

Halálozás. Kostyánból írják, hogy ott hétfőn reggel elhunyt Jeszenszky Ferenczné, kinek haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Nagyjeszeni Jeszenszky Ferencz egy a maga, mintgyermekei Jeszenszky Matild, Anna férjezett bálintfalvi Nemes Jánosné, unokái Nemes Miklós, Pál és Ferencz, valamint veje bálintfalvi Nemes János nevében, melyen elszomorodott szívvel jelenti forrón szeretett nejének, a legjobb anyának és nagyanyának, nagyjeszeni Jeszenszky Ferencz né sz. bisztricskai Thomka Paulinnak f. hó 23-án reggel 6 órakor, életének 65-ik, boldog házasságának 43-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult temetése szerdán délután ment végbe sokak részvétele mellett.

A sztreosnói szerencsétlenség. Sztreosnó közelében a kassa-oderbergi vasut Ruttkárol Zsolna felé haladó éjjeli vonata a mult ősszel nekemint a melléksinpárról a fívonalra szabadult kocsinak, amely miatt nemesak hogy a gép és két személykocsi teljesen tönkre ment, de

két emberélet is áldozatul esett, ketten pedig súlyosan megsebesültek. Hosszas nyomozás után megállapították, hogy az elszabadult kocsiakat *Kubieska Krupár* János sztreosnói 18 éves suhancz indította utnak. A mult héten Trencsénben megtartott esküdttörbírósági ülésen tárgyalák Krupár János ügyét, amely alkalommal fiatal korára és gyenge testalkatára való tekintettel, amely valószínűtlenné teszi, hogy a nehéz kocsi képes lett volna elindítani — őt a vád alól felmentették.

Azok a bizonyos feljelentések. Így válaszítások idejében már megszoktuk tót atyánkfiaitól, hogyha jelöljük vereségét észlelik, azt mindig a mi táborainkban működő *korteskben* keresik. Minthogy pedig a mi sorainkban többnyire kabátos emberek vannak, akiknek esetleg még valami hivataluk is van, lelkiismeretükön úgy segítenek, hogy az illetőt korteskedés címén jelentik föl a belügyminiszternél. Nálunk Turóczban eddig még nem jutott ilyen eset tudomásunkra. Annál több *távirati* feljelentés ment az előző választások alkalmával. Most azonban Rózsasáhegyről kapjuk a hírt, hogy a Srobár dr. dolgai ott rosszul állanak és ezt Horánszky István ottani szolgabírónak tulajdonítják, aki állítólag a néppárt győzelmé érdekében buzgólkodik. Feljelentették tehát a belügyminiszternél.

Hirtelen halál. Szerdán délben szomorú jelenetnek voltak tanui azok, akik a ruttkai vasutállomáson tartózkodtak. A déli személyvonattal érkezett oda Losonczi Kapitány János 40 éves líptómegei dovollói lakos, aki Líptószentmiklósról akart utazni. A pererron azonban minden előzetes rosszullet nélkül egyszerre összeesett és meghalt. A gyorsan kéznél levő orvosi segítség már csak azt konstalálta, hogy a szegény embert szívvelhűtés ölte meg. Az előjáróság hulláját a községi hullaházba vitette el.

Éjjeli csendháborítók. Pár héttel ezelőtt hírt adtunk róla, hogy néhány garázda suhancz a kiscsepessényi állami iskola épületét vette ostrom alá, annak kerítését megrongálta, a tanítókat pedig fenyegetésekkel illették. Ez az ügy feljelentés folytán a znióváraljai kir. járásbírósal elé került, mely a kinyomozott tetteseket példásan megbíntette. Kubik Jánost 10 napi elzárásra és 10 korona bírságra, Daubner Józsefet 6 napi elzárásra és 10 korona bírságra, mindkettőjüket pedig egyetemlegesen a felmerült kár és perköltségek megfizetésére ítélte. Az ítéletben úgy a kir. ügyész helyettes, mint az elítéltek megnyugodtak és így az jogerőssé vált.

Benkő sorsjegye bankó! Az osztályosorsjáték keddi záróhúzásánál a 600.000 koronás jutalomdíjat a Benkő-bank (Budapest, Andrassy-ut 60) által nyolcz nyolczadrészből eladott 3944. számú sorsjegy szerencsés vevő nyerték. Csak néhány nap előtt ugyanott nyerték a 60.000 koronás, egy 15.000 és 10.000 koronás főnyereményt is. Igaznak bizonyult tehát a bank általánosan ismert jelszava, hogy: Benkő sorsjegye bankó!

A tudomány bebizonyította, hogy az emberi szervezetnek fejlődéséhez elegendő zsiranyagra van szüksége és hogy a csukamájolaj jó hatása kevésbé annak titkos tulajdonságai, mint a zsirtartalman alapul. A nővére is nagy befolyással van a táplálék kellő zsirtartalma. Legujabban meggyőzően bebizonyosodott, hogy különösen az idegek névze fontos a zsiros táplálék. Az északi vidékeken használatban levő állati zsirok, sajnos, nagyon drágák és részben nehezen emészthetők is. Ezért áldás a háziasszonyra névze, hogy most a legfinomabb kókuszdióból készült (Ceres) ételzsirt használhatja, amelyel az ővéinek olesón s jól főzhet.

Nyilttér.

(E rovatban köztöttekért nem felelős a szerkesztő.)

Nyilatkozat.

Kijelentem, hogy Leimdörffer Károly urra, a turáni gőzfűrészek gondnokára vonatkozólag tett elői értelmű nyilatkozataim, mintha ő az említett gőzfűrésznél elfoglalt szolgálatomból történt elbocsátatásomat tisztességtelen, vagy jogtalan módon idézte volna elő, minden alapot nélkülöznek s ez okból tőle fenti sértő állításaimért a mai napon a bíróság előtt bocsánatot kértem.

Turóczsztmárton, 1906. április 27.

Gross Miksa.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen, drága gyermekünk elhalálása alkalmával részvétükkel fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, ezuton is fogadják halás köszönetünket.

Ruttká, 1906. április 27-én.

Tergina Gyula.

Ravas róka

6

az ember mégis, hogy a

Ceres-
étel-
zsirt

(kókuszdióból) is feltalálta. Minden étel, melyet vele készítünk, könnyen emészthető és jóízű.

Schicht György „Ceres“ tápszer-
művek osztálya, Aüssig E/m.

Egy jó házból való,
2—3 középiskolát
végzett

FIU

tanonczul felvéte-
tik a Turóczszent-
mártoni Magyar
Nyomdában.

Augusztus 1-től

három szobás utcái lakást

az állami iskolák közelében helyben bérbé kiad
Dr. Zányi J. Kálmán.

128/906. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A znióváraljai kir. járásbírósg mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hrivnak
szül. Polereczky Anna végrehajthatónak Kuricza
János végrehajrást szenvedő elleni 150 kor.
főkekövetelés és jár. iránti végrehajrási ügyé-
ben a beszercezbányai kir. törvényszék (a
znióváraljai kir. járásbírósg) területén lévő
Dívek községben fekvő, a dívek 47. sz. tlkjében
1 sorsz. 54. össz. sz. házból álló ingatlanokra,
melyek B. 6. a. Kuricza János nevére $\frac{4}{10}$
részben, B. 7. a. Polereczky Kuricza nevére
 $\frac{1}{10}$, B. 9. a. kisk. Polereczky János nevére
 $\frac{3}{10}$ és B. 10. a. Hrivnak sz. Polereczky Anna
névére $\frac{3}{10}$ részben írva vannak, a végr. el-
járás 156. §. alapján 902 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási árban elrendelte és
hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906.
évi május 19-ik napján délelőtt 10 órákor
Dívek községében megartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási áron
alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10%-át készpénzben,
vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi novem-
ber 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Znióváralján, 1906. évi január hó 22-én.

Éder, kir. járásbíró.

Üzlethelyiség

ALSÓKUBINBAN

a főtéren, BRUCK-féle házban
lakással és melléképítményekkel

1906. november 1-ével bérbeadó.

az érdeklődők közelebbi felvilágosítást az
Árverési Hírlap kiadójában nyerhetnek.

A „Gresham“ életbiztosító társaság

kassai vezérügynöksége Turócszentmárton székhellyel kiterjedt ismerettséggel bíró főügynököt
keres kedvező feltételek mellett. Ajánlatok a Gresham kassai vezérügynöksége czimére intézendők.

A Gresham alapított 1848-ban.

Vagyon 1904. december 31-én	216.505.894.39 korona
Érvényben levő biztosítási tőkeösszeg	650.000.000.—
Díjtartalék	213.612.256.51
Biztosított feleknek kifizetett	491.748.857.43
1904. évi díj és (kamat) bevétel	32.391.311.51
A magyarországi üzlet magyar értékekben elhelyezett díjtartaléka	25.132.222.10

A magyarországi igazgatótanács:

Gróf Andrassy Géza, v. b. t. t., országgyűlési képviselő, elnök. gróf Bathányi
Tivadar, országgyűlési képviselő, gróf Benyovszky Sándor, országgyűlési képviselő,
Bolgár Ferencz, országgyűlési képviselő, a képviselőház alelnöke, gróf Esterházy
Mihály, v. b. t. t., országgyűlési képviselő, Simon Jakab, tőzsde tanácsos.

Ügyvezető igazgató:

Takács Zsigmond.

Igazgatóhelyettes:

Beckett A. Reginald.

Védjegy: „Horgony“

& Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pais-Expeller pöttéka

egy félóra alatt bizonyult hatásos, mely
már több mint 20 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kísérvényül,
csiznál és meghűléseknek bedőléseket-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
mialt bevásárlásakor óvatossá legyünk és
csak olyan áruakat fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva.
Ára üvegben 80 fillér, 1 bor. 40 f. és
2 korona és ügyeskedés minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerára
a „Arany orvoslás“, Prágában.
Elsőbetszáros 5 sor. Mindenesrepi cséki útdő.

Kapható GAZDIK JÁNOS gyógyszerárban
Körmöcbányán, SCHÖNICH VIKTOR győ-
szertárban Znióváralján és TOPERCZER S.
gyógyszertárban Turócszentmártonban.

2009. sz.

1906.

Hirdetmény.

Felsőkálnok község volt urbéré-
seinek ügye.

Végzés.

Felsőkálnok község volt urbérései
által a kir. törvényszéknél lefizetett
192 korona az elnöki letétbe elfogad-
tatván, ezen összeg további intézke-
désig letétként kezeltetni rendeltetik.
Együttal Felsőkálnok volt urbéré-
seinek közösen kiadott legelőnek
egyenkénti felosztása tárgyában az
1890. évi 20.326. I. M. sz. rendelet
47. §-ában jelzett eljárás folyamatba
tétetik, határnapul a helyszínére Felső-
kálnok községébe f. évi május
hó 10-én délelőtt 9 órája kintzetik
s erről az érdekeltelek hirdetmény
utján oly hozzáadással idézhetnek,
hogy a fenti határnapon érdekeik
képviseléről kellőleg gondoskodjanak.

A kir. törvényszék.
Beszercezbányán, 1906. április 14.

Kosty, főjegyző.

522. sz.

1906. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbírósg mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a
turócszentmártoni részvény takarékpénztár-
nak Matyko Humaj szül. Fececs Mária és
társai elleni végrehajrási ügyében a beszerce-
zbányai kir. törvényszék területéhez tar-
tozó turócszentmártoni kir. járásbírósg ter-
ületén Turán községben fekvő:

1. a turáni 407. sz. tlkjében 1—5. és
1—11. sorszám alatt felvett s Matyko Humaj
Pál és Turanecz Krehany András nevére irt
ingatlanokra 110 korona,

2. a turáni 396. sz. tlkjében A. I. 2. sor
és 2091/6. hr. sz. alatt felvett s Turanecz
Krehany András és Matyko Humaj Pál nevére
irt ingatlanra 1318 korona,

3. a turáni 1415. sz. tlkjében 4—9. sor-
szám alatt felvett s B. 6. tétel alatt Matyko
Humaj Pál nevére $\frac{2}{3}$ részben irt ingatlanra
541 koronában megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlanok az 1906. évi május hó 14-ik
napján délelőtt 10 órákor Turán községben
a községében megartandó nyilvános ár-
verésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingat-
lanok kikiáltási árának 10%-át készpénz-
ben vagy óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni.

A kir. bírósg mint tlkvi hatóság.

Turócszentmártonban, 1906. február 21.

Dr. Trombauer, kir. albiró.

A világ legjobb írógépe

a Smith Premier.

Grand Prix-vel kitüntetve a Párisi
világkiállításon.

Főképviselet: MOSKOCZI FERENCZÉ

Turócszentmárton.